

Hazırlayan:

Prof. Dr. Kerem Alkin

Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı

2018 önde gelen merkez bankalarının kararları, bu kararların ülke ekonomilerine, ülke tahvillerinin faiz oranlarına ve paritelere etkisi itibariyle dikkatle takip edilecek. Başkan Trump'la ilgili bilinmezlik ve ABD Kongresi'nde kabul edilecek vergi düzenlemesinin ABD'ye 1.7 trilyon dolarlık ek borçlanma yüküne sebep olacağı değerlendirilmesi, 2018'de euro-dolar paritesinin 1,20 doları aşacağı yönündeki beklentileri güçlendiriyor. 8 Aralık Cuma günü açıklanacak olan ABD Kasım ayı istihdam verileri, 12-13 Aralık'taki FED toplantısı öncesinde, önemli ipucu teşkil edecek. Dolar-TL kurunda ise, 2018 yıl sonu için IMF 4 TL, Türk ekonomistler 4,08 TL, uluslararası finans kurumları ise, 4,20 TL beklemekteler. TL'deki değer kaybının, devalüasyonun sebep olduğu maliyet enflasyonu baskısı nedeniyle, yıllık enflasyon ise yüzde 13'e dayanmış durumda. Bununla birlikte, bunun enflasyonda en tepe rakam olduğu düşünülüyor.

- Dünya siyasetiyle ilgili gündem maddelerinin hayli ağır, pek çok bilinmeze işaret ettiği bir dönemin içerisindeyiz. ABD'nin küresel ölçekte, Orta Doğu ve Körfez ülkeleri, Asya-Pasifik ülkelerine yönelik, Kuzey Kore'ye ve İran'a yönelik politikalarının nereye evrileceğinin kestirilemediği, Başkan Trump'ın bu politikaların belirlenmesinde ne derece etkili olduğunun muallak kaldığı, daha da ötesi, Başkan Trump'ın dahi görevde kalıp kalamayacağına bilinmez bir denkleme dönüştüğü bir süreçte, ABD ekonomisindeki iniş çıkışlı toparlanma süreci ve Amerikan iş dünyasının beklediği vergi düzenlemesinin ABD Senatosu'ndan geçmesi dahi, ABD Doları'nın güçlenmesine yetmiyor. Bunun bir nedeni Washington'ın siyasi koridorlarında süregelen gerginliklerin sebep olduğu belirsizlik ise, bir diğer neden ise, Senato'da az bir oy farkıyla kabul edilen vergi düzenlemesinin ABD'nin kamu dengesine getireceği 1.7 trilyon dolarlık ek yük. **Buna karşılık, Almanya'da genel seçimler sonrasında, hala hükümet kurulamamasından kaynaklanan belirsizliğe rağmen, Avrupa cephesi, ekonomik ve siyasi açıdan, ABD'ye göre daha güvenilir liman gözüküyor ve euro-dolar paritesini 1,16-1,20 dolar bandında tutuyor.**
- Önümüzdeki hafta, gerek ABD, gerekse de Türkiye açısından, para politikası boyutunda hayli hareketli geçecek. Önce, 12-13 Aralık Salı-Çarşamba, ABD Merkez Bankası FED'in toplantısı gerçekleşecek. Küresel piyasa profesyonelleri ve ekonomistler, FED Açık Piyasa Komitesi'nin 2017'deki son toplantısından (FOMC) bir faiz artışı kararı çıkması ihtimalini hayli yüksek görmelerinin yanı sıra, **12 Ocak 2015'de 4 trilyon 516 milyar dolar ile, en yüksek değerine ulaşan**

ve 27 Kasım 2017 itibariyle 4 trilyon 439 milyar dolar büyüklüğündeki FED bilançosunu, FED'in yeni başkan adayı Powell, 2018 yılı sonuna kadar 4 trilyon dolar veya bir miktar altına küçültmeye devam edecekleri, faiz artışlarının kademeli olarak devam edeceği konusunda mesajlarını verdi. Powell'ın FED Başkanı olabilmesi için ilk oylama 5 Aralık Salı (yarın) ABD Senatosu'nda yapılacak. Bununla birlikte, Trump'ın sebep olduğu belirsizlik nedeniyle, euro dolar karşısında gerilemiyor. Uluslararası finans kurumları, euro-dolar paritesi için, 1,20-1,24 dolar bandının üst seviyelerinin 2018 yılının ilk 4 ayında test edileceğini, 1,24 doların kırılması halinde, 1,25 dolar, o da kırılır ise 1,27 dolara kadar paritede hareket beklendiğini vurgulamaktalar.

- 8 Aralık Cuma günü, ABD Ticaret Bakanlığı istatistik birimi tarafından açıklanacak olan ABD Kasım ayı istihdam verileri, 12-13 Aralık'taki yılın son FED toplantısı öncesi, ABD ekonomisinin seyri açısından önemli ipucu teşkil edecek. Vergi paketinin ABD senatosunda onaylanması pariteyi 1,19 doların altına getirmiş olsa da, ABD doları 10 önemli para birimi karşısında toparlanmış olsa da, küresel piyasalar 8 Aralık'taki ABD istihdam verisi ve bir sonraki hafta, 12-13 Aralık'taki FED FOMC toplantısından çıkacak karar ve 2018 para politikası yol haritası ipuçlarına göre, ABD Doları'nın 2018'de nasıl bir performans göstereceğinin netleşeceğini bekliyorlar. Bu noktada, ABD Doları'nın 2018'de sert bir değer artışı yaşamayacağı beklentisi şimdilik güçlü gözüküyor. Buna bağlı olarak da, 2018 yılı boyunca gelişmekte olan ülkelerin para birimlerinin ılımlı bir şekilde zayıflayacağını öngören ABN Amro, Türk Lirası'nın dolar karşısında gerilemesinin devam edeceğini tahmin etmekte.
- Uluslararası kurumların ve yerli ekonomistlerin dolar-TL kur tahminlerine bakıldığında ise, IMF, dolar-TL kurunda 2018 yılı ortalaması için 3,79 TL, 2018 yıl sonu için 4 TL, Türk ekonomistler 2018 yılı ortalaması için 3,97 TL, yıl sonu için 4,08 TL, uluslararası finans kurumları ise yıl sonu için 4,20 TL beklemekteler. ABN Amro Kıdemli Kur Stratejisti Georgette Boele tarafından kaleme alınmış olan raporda, dolar kurunun 2018 yılının son çeyreği itibariyle 4,20 TL'ye yükseleceği, 2019 yıl sonu itibariyle ise kurun yeniden 4 TL seviyesine geri çekileceği belirtilmiş. Raporda, euro/TL kuru için beklentiler ise, 2018 sonu için 4,83 TL, 2019 sonu euro/TL 5 TL olarak paylaşılmış.
- Raporda genel olarak gelişmekte olan ülke para birimlerinin dolar karşısında 2018 yılında ılımlı bir hızda gerileceği öngörüldü. Rapordaki analize göre FED'in parasal sıkılaştırmaya devam etmesi ve dolayısıyla ABD tahvil faizlerindeki yükseliş ivmesi, gelişmekte olan ülke para birimlerini baskı altına alacak. Bunun yanında küresel büyüme ve küresel ticaret rakamları ile birlikte emtia fiyatlarındaki hareketin gelişmekte olan ülkeleri destekleyeceği belirtilmiş. Büyüme tarafında hassasiyeti bulunan Türk Lirası da bu açıdan avantaj yaşayacak kurlar arasında sayıldı. Raporda Türkiye ile ilgili yapılan değerlendirmede, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Türk Lirası'ndaki

değer kaybını önlemek için birçok araç kullandığına dikkat çekilirken, kurun yükselişine devam etmesinin bankaya faizden başka bir opsiyon bırakmadığı da vurgulanmış.

- 4 Aralık Pazartesi (bugün) saat 10'da açıklanan, ekonomistler tarafından yüzde 1,08 gelmesi beklenirken, yüzde 1,49 açıklanan TÜFE aylık artış oranı, yıllıklandırılmış manşet enflasyonu da yüzde 11.9'dan, yüzde 12,98'e taşıdı. Ekonomistler, yıllık enflasyonda artık en tepe noktanın görüldüğünü ve bundan sonra, yıllık enflasyonun aşağı geleceğini beklemekteler. **Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, enflasyondaki yükselişin daha çok gıda fiyatlarından kaynaklandığını belirterek, Kasım ayında yıllık enflasyondaki 1,08 puanlık artışın 0,52 puanı işlenmemiş gıdadan geldiğini belirtmiş. Enflasyonda Aralık ayından itibaren kalıcı bir düşüş süreci başlayacağını da vurgulamış.** Enflasyondaki yükselişin daha çok gıda fiyatlarından kaynaklandığına işaret eden Şimşek, Kasım ayı itibarıyla yıllık enflasyondaki 1,08 puanlık artışın 0,52 puanının işlenmemiş gıdadan geldiğini bildirmiş.
- TÜİK'in açıkladığı verilere göre, TÜFE, Kasım'da geçen yılın Aralık ayına göre yüzde 11,16, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,98 yükselmiş durumda. **Yurtiçi-ÜFE, yurtiçine mal üreten firmaların katlandığı maliyet enflasyonu ise, Aralık 2016'ya göre yüzde 13,91, Kasım 2016'ya kıyasla da yüzde 17,30 artmış. Bilhassa TL'nin değer kaybı ve yaşanan devalüasyonun enflasyona etkisi nedeniyle, ekonomide ciddi bir maliyet enflasyonu baskısı olduğu görülüyor.** Kasım ayı itibarıyla 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında ise, tüketici fiyatları yüzde 10,87, yurt içi üretici fiyatları yüzde 15,38 artmış. Aylık bazda TÜFE yüzde 1,49, Yi-ÜFE 2,02 artış göstermiş. Ekonomistlerin beklentisi, TÜFE'de aylık yüzde 1,08; yıllık bazda ise yüzde 12,52 artışı. Çekirdek TÜFE ise, Kasım ayında 12.08 artarak, 2004 yılının Ocak ayından beri görülen en yüksek seviyesini gördü. Önceki çekirdek enflasyon oranı yüzde 11.82'ydi. Tüketici fiyatları bazında Kasım'da en yüksek fiyat artışı ise, Rusya'ya ihracatın başlaması ile birlikte, yüzde 45,29 ile domateste görülürken, en fazla fiyat düşüşü ise yüzde 19,95 ile karnabaharda olmuş.